

KINH NHẬP LĂNG-GIÀ

QUYỂN 8

Phẩm 14: SÁT-NA

Bấy giờ, Thánh giả Đại Bồ-tát Đại Tuệ lại bạch:

–Bạch Thế Tôn! Nguyện xin Đức Như Lai Ứng Chánh Biến Tri giảng nói cho con. Xin Đấng Thiện Thệ vì con giảng nói về tướng sinh diệt của tất cả pháp. Sao Như Lai nói, tất cả pháp từng niệm từng niệm chẳng trụ.

Đức Phật bảo Bồ-tát Đại Tuệ:

–Hay thay! Hay thay! Này Đại Tuệ! Ông hãy lắng nghe, ta sẽ vì ông giải nói.

Bồ-tát Đại Tuệ bạch:

–Hay thay! Bạch Thế Tôn! Xin vâng, con xin lắng nghe và tin nhận.

Đức Phật nói:

–Này Đại Tuệ! Tất cả pháp. Tất cả pháp là những gì gọi là, pháp thiện, pháp bất thiện, pháp hữu vi, pháp vô vi, pháp thế gian, pháp xuất thế gian, pháp hữu lậu, pháp vô lậu, pháp bên trong, pháp bên ngoài...

Này Đại Tuệ! Lược nói pháp năm ấm, nương vào tâm, ý, ý thức huân tập tăng trưởng. Những người phàm phu nương vào tâm, ý, ý thức huân tập nên phân biệt pháp thiện, pháp bất thiện.

Này Đại Tuệ! Thánh nhân hiện tại chứng Tam-muội Tam-ma-bạt-đề, hạnh an lạc pháp thiện vô lậu. Này Đại Tuệ! Đó gọi là pháp thiện.

Lại nữa, này Đại Tuệ! Nói rằng, pháp thiện, pháp bất thiện là gọi tám thức. Những gì là tám?

1. A-lê-gia thức.
2. Ý.
3. Ý thức.
4. Nhân thức.
5. Nhĩ thức.
6. Ty thức.
7. Thiệt thức.
8. Thân thức.

Này Đại Tuệ! Thân năm thức cùng với thân ý thức đối với pháp thiện, pháp bất thiện đắp đổi sai biệt tương tục, thể không thân sai biệt, thuận theo pháp sinh ra, sinh ra rồi trở lại diệt, chẳng biết tự tâm thấy cảnh giới hư vọng tức là lúc diệt, có thể chấp giữ hiện trạng cảnh giới, hình tướng lớn nhỏ, hơn hay ngang bằng.

Này Đại Tuệ! Ý thức cùng với thân năm thức tương ứng sinh ra, thời gian một niệm chẳng trụ. Vậy nên ta nói, thời gian niệm về pháp đó chẳng trụ.

Này Đại Tuệ! Nói sát-ni-ca thì gọi là Không A-lê-gia thức gọi là Như Lai tạng, không cùng với ý chuyển biến thức huân tập nên gọi là không, đầy đủ pháp huân tập vô lậu gọi là bất không.

Này Đại Tuệ! Phàm phu ngu si chẳng hiểu, chẳng biết chấp trước các pháp trong

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

sát-na chẳng trụ, rơi vào tà kiến mà nói: “Pháp vô lậu cũng chẳng trụ trong sát-na, pháp chân như Như Lai tạng đó.

Này Đại Tuệ! Thân năm thức chẳng sinh ra sáu đường, chẳng nhận chịu khổ vui, chẳng tạo tác nhân của Niết-bàn.

Này Đại Tuệ! Như Lai tạng chẳng nhận chịu khổ vui, chẳng phải nhân của sinh tử, còn pháp khác thì cùng sinh, cùng diệt, nường vào bốn loại say sưa huân tập, mà các phàm phu chẳng hiểu chẳng biết, huân tập tà kiến, nói rằng, tất cả pháp chẳng trụ trong sát-na.

Lại nữa, này Đại Tuệ! Kim cang Như Lai tạng, pháp Như Lai chứng đắc chẳng phải trong sát-na chẳng trụ.

Này Đại Tuệ! Pháp Như Lai chứng đắc, nếu trong sát-na chẳng trụ thì tất cả Thánh giả chẳng thành Thánh nhân.

Này Đại Tuệ! Chẳng phải phi Thánh nhân do đó là Thánh nhân vậy.

Này Đại Tuệ! Trụ ở Kim cang một kiếp gọi là bằng trụ không lường, chẳng tăng chẳng giảm.

Này Đại Tuệ! Sao phàm phu ngu si phân biệt các pháp cho rằng, sát-na chẳng trụ, mà các phàm phu chẳng thông đạt ý của ta, chẳng hiểu chẳng biết các pháp trong ngoài từng niệm từng niệm chẳng trụ?

Bồ-tát Đại Tuệ bạch:

–Bạch Thế Tôn! Như Lai thường nói, đủ đầy sáu pháp Ba-la-mật, thì đạt được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác. Bạch Thế Tôn! Những gì là sáu Ba-la-mật? Làm sao đầy đủ?

Đức Phật bảo Bồ-tát Đại Tuệ:

–Này Đại Tuệ! Ba-la-mật có ba loại khác nhau, đó là: Thế gian Ba-la-mật, xuất thế gian Ba-la-mật, xuất thế gian Thượng thượng Ba-la-mật.

Này Đại Tuệ! Nói rằng, thế gian Ba-la-mật là phàm phu ngu si chấp trước pháp ngã và ngã sở, rơi vào nhị biên, vì đối với vô số cảnh giới thù thắng vi diệu mà tu hành Ba-la-mật, cầu quả báo nơi cảnh giới Sắc...

Này Đại Tuệ! Phàm phu ngu si hành Thi ba-la-mật (Trì giới), Sằn-đề ba-la-mật (Nhẫn nhục), Tỳ-lê-gia ba-la-mật (Tinh tấn), Thiền ba-la-mật, Bát-nhã ba-la-mật-đa (Trí tuệ)... cho đến sinh ở Phạm thiên cầu pháp năm thần thông thế gian. Này Đại Tuệ! Đó gọi là những Ba-la-mật của thế gian.

Này Đại Tuệ! Nói rằng xuất thế gian Ba-la-mật nghĩa Thanh văn, Bích-chi-phật chấp giữ tâm Niết-bàn của Thanh văn, Bích-chi-phật mà tu hành Ba-la-mật. Này Đại Tuệ! Như phàm phu ngu si thế gian kia vì cầu niềm vui Niết-bàn nơi tự thân mà tu hạnh Ba-la-mật của thế gian. Thanh văn, Duyên giác cũng lại như vậy, vì tự thân cầu niềm vui Niết-bàn mà tu hành hạnh Ba-la-mật xuất thế gian cho đến cầu niềm vui chẳng phải cứu cánh đó.

Này Đại Tuệ! Xuất thế gian Thượng thượng Ba-la-mật là có thể biết như thật, chỉ là tự tâm hư vọng phân biệt nên thấy cảnh giới bên ngoài. Bấy giờ, biết quả thật chỉ là tự tâm thấy pháp trong ngoài, chẳng phân biệt hư vọng phân biệt, chẳng chấp giữ sắc tướng trong ngoài tự tâm. Đại Bồ-tát có thể biết như thật tất cả pháp nên tu hành Đàn ba-la-mật (Bố thí), vì khiến cho tất cả chúng sinh được niềm vui yên ổn, không kinh sợ. Đó gọi là Đàn ba-la-mật (Bố thí).

Này Đại Tuệ! Bồ-tát quan sát tất cả các pháp đó, chẳng sinh ra phân biệt mà tùy

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

thuận thanh lương. Đó gọi là Thi ba-la-mật.

Này Đại Tuệ! Bồ-tát lìa khỏi tâm phân biệt mà nhãn nhĩ. Bồ-tát đó tu hành như thật mà biết cảnh giới năng thủ, khả thủ chẳng phải thật, đó gọi là Sần-đề ba-la-mật của Bồ-tát.

Này Đại Tuệ! Bồ-tát làm sao tu hạnh tinh tấn? Đầu đêm, giữa đêm, cuối đêm thường siêng năng tu hành, thuận theo pháp như thật, đoạn trừ các phân biệt. Đó gọi là Tỳ-lê-già ba-la-mật.

Này Đại Tuệ! Bồ-tát lìa khỏi tâm phân biệt, chẳng thuận theo tướng cảnh giới năng thủ khả thủ của ngoại đạo, đó gọi là Thiển ba-la-mật.

Này Đại Tuệ! Bát-nhã ba-la-mật của Bồ-tát là gì? Bồ-tát như thật quan sát tướng tự tâm phân biệt, chẳng thấy phân biệt chẳng rơi vào nhị biên, nương vào sự tu hành như thật mà chuyển biến thân, chẳng thấy một pháp nào sinh ra, chẳng thấy một pháp nào diệt đi, tự thân chứng đắc tu hành Thánh hạnh. Đó gọi là Bát-nhã ba-la-mật của Bồ-tát.

Này Đại Tuệ! Nghĩa Ba-la-mật đủ đầy như vậy thì đạt được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.

Bấy giờ, Đức Thế Tôn lại nói kệ:

*Không, vô thường sát-na
Ngu phân biệt hữu vi
Như sông, đèn, hạt giống
Không, vô thường sát-na.
Phân biệt nghĩa sát-na
Cũng như vậy sát-na
Sát-ni-ca chẳng sinh
Tịch tĩnh lìa tạo tác.
Tất cả pháp chẳng sinh
Ta nói, nghĩa sát-na
Vật sinh tức có diệt
Chẳng nói vì phạm phu.
Phân biệt pháp tương tục
Vọng tưởng thấy sáu đường
Nếu vô minh là nhân
Hay sinh những tâm ấy
Cho đến sắc chưa sinh
Trung gian nương đâu trụ?
Có sinh tức có diệt
Tâm khác theo đó sinh
Sắc chẳng trụ một niệm
Quan sát pháp gì sinh?
Nương nhân nào sinh pháp?
Tâm không nhân mà sinh
Vậy nên sinh chẳng thành!
Làm sao biết niệm hoại?
Người tu hành chứng định
Kim Cang, Xá-lợi-phất
Cung điện trời Quang Âm*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Việc thế gian chẳng hoại
Chứng đắc pháp Chân như
Thành tựu trí Như Lai
Tỳ-kheo chứng bình đẳng
Làm sao niệm chẳng trụ?
Huyền, thành Càn-thát-bà
Vì sao niệm chẳng trụ?
Bốn đại không, thấy sắc
Thì bốn đại là gì?*

M

Phẩm 15: HÓA

Bấy giờ, Thánh giả Đại Bồ-tát Đại Tuệ lại bạch:

–Bạch Thế Tôn! Như Phật Thế Tôn thọ ký cho các vị La-hán thành Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác. Đức Như Lai lại nói, các Đức Phật Như Lai chẳng vào Niết-bàn, lại nói, Như Lai Ứng Chánh Biến Tri vào đêm đó chứng Đại Bồ-tát, vào đêm đó nhập Bát-niết-bàn và ở khoảng giữa ấy chẳng nói một chữ. Như Lai lại nói, các Đức Phật Như Lai thường vào định Vô giác vô quán vô phân biệt, lại nói, tạo ra vô số thân ứng hóa độ các chúng sinh. Thế Tôn lại nói, các thức sai khác từng niệm từng niệm chẳng trụ. Kim Cang Mật Tích thường theo ủng hộ. Thế Tôn lại nói, bản tế của thế gian khó biết, lại nói rằng, chúng sinh vào Niết-bàn, mà nếu vào Niết-bàn lẽ ra có bản tế. Thế Tôn lại nói, các Đức Phật không có thù oán, mà thấy các ma, lại nói, Như Lai đoạn tất cả chướng, nhưng mà thấy Chiên-già, Ma-na-tỳ, Tôn-đà-lê... bài báng. Phật vào thôn Ta-lê-na rốt cuộc chẳng được thức ăn, mang bát không mà đi ra.

Bạch Thế Tôn! Nếu như vậy thì Như Lai có vô lượng tội, nghiệp chướng, sao Như Lai chẳng lìa khỏi tất cả những tội lỗi mà đạt được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác? Được Nhất thiết chủng trí?

Đức Phật bảo Thánh giả Bồ-tát Đại Tuệ:

–Hay thay! Hay thay! Này Đại Tuệ! Ông hãy lắng nghe, ta sẽ vì ông giải nói.

Bồ-tát Đại Tuệ bạch:

–Hay thay! Bạch Thế Tôn! Thưa vâng, con xin lắng nghe và tin nhận.

Đức Phật nói:

–Này Đại Tuệ! Ta vì các Thanh văn... đã từng tu hành hạnh Bồ-tát, nương vào Niết-bàn Vô dư mà thọ ký cho họ. Này Đại Tuệ! Ta thọ ký cho Thanh văn là vì chúng sinh khiếp nhược làm cho họ sinh ra có lòng dũng mãnh.

Này Đại Tuệ! Trong thế giới này và những cõi Phật khác, có các chúng sinh tu hạnh Bồ-tát mà ưa thích hạnh của pháp Thanh văn. Vì chuyển cho họ đạt được Đại Bồ-đề nên Phật ứng hóa vì Thanh văn ứng hóa mà thọ ký, chẳng phải là Phật báo thân, Phật Pháp thân mà thọ ký.

Này Đại Tuệ! Niết-bàn của Thanh văn, Bích-chi-phật không sai khác. Vì sao? Vì đoạn trừ phiền não không sai khác, đoạn phiền não chướng chẳng phải đoạn trí chướng.

Lại nữa, này Đại Tuệ! Thấy pháp vô ngã thì đoạn trừ được Trí chướng. Thấy nhân vô ngã thì đoạn trừ phiền não chướng. Này Đại Tuệ! Chuyển ý thức nên đoạn pháp chướng, nghiệp chướng. Do chuyển huân tập của ý và A-lê-gia thức nên được thanh tịnh hoàn toàn.

Này Đại Tuệ! Ta thường nương vào thể của bản pháp mà trụ, lại chẳng sinh ra pháp, nương vào bản danh tự chướng cú chẳng hiểu, chẳng tư duy mà nói các pháp.

Này Đại Tuệ! Như Lai thường biết như ý, thường chẳng mất niệm, vậy nên Như Lai không giác, không quán. Các Đức Phật Như Lai lìa khỏi Tứ địa rồi, xa lìa hai loại sinh tử, hai chướng, hai loại nghiệp vậy.

Này Đại Tuệ! Bảy loại thức, ý, ý thức, nhãn, nhĩ, tỷ, thiệt, thân từng niệm từng niệm chẳng trụ, do hư vọng huân tập lìa khỏi các thiện pháp vô lậu.

Này Đại Tuệ! Như Lai tạng ở thế gian chẳng sinh, chẳng tử, chẳng đến, chẳng đi, thường hằng, thanh lương, bất biến.

Lại nữa, này Đại Tuệ! Nương vào Như Lai tạng nên có nhân của thế gian, Niết-

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

bàn, khổ vui mà các phàm phu chẳng hiểu, chẳng biết, rơi vào trống không, hư vọng, điên đảo.

Này Đại Tuệ! Kim Cang Mật Tích thường theo ủng hộ, vây quanh Đức Như Lai Ứng Hóa, chẳng phải Phật Pháp thân, Phật báo thân, căn bản Như Lai Ứng Chánh Biến Tri.

Này Đại Tuệ! Căn bản Như Lai xa lìa các căn lớn nhỏ, các lượng xét xa lìa tất cả phàm phu, Thanh văn, Bích-chi-phật... Này Đại Tuệ! Người tu hành như thật đạt được cảnh giới hạnh an lạc Chân như đó, biết căn bản Phật do đạt được pháp nhãn Bình Đẳng. Vậy nên Kim Cang Mật Tích theo Phật Ứng Hóa.

Này Đại Tuệ! Phật Ứng Hóa thì không còn nghiệp, không bài báng, mà Phật Ứng Hóa chẳng khác Pháp Phật, Báo thân Phật Như Lai mà cũng chẳng là một. Như thợ gốm, muối... người làm việc làm ra, Phật Ứng Hóa làm việc giáo hóa chúng sinh, khác với tướng chân thật nói pháp, chẳng nói pháp chứng đắc cảnh giới Thánh trí nơi tự thân.

Lại nữa, này Đại Tuệ! Tất cả phàm phu, ngoại đạo, Thanh văn, Bích-chi-phật... thấy sáu thức diệt thì rơi vào Đoạn kiến, chẳng thấy A-lê-gia thức thì rơi vào Thường kiến. Lại nữa, này Đại Tuệ! Chẳng thấy tự tâm phân biệt bản tế, vậy nên thế gian gọi là không bản tế.

Này Đại Tuệ! Xa lìa sự thấy phân biệt nơi tự tâm thì gọi là giải thoát, được chứng Niết-bàn. Này Đại Tuệ! Các Đức Phật Như Lai xa lìa bốn huân tập khí, vậy nên không gây ra những lỗi lỗi.

Bấy giờ, Đức Thế Tôn lại nói kệ:

*Ba thừa và phi thừa
Chư Phật vô lượng thừa
Thọ ký thủy Phật địa
Nói đoạn các phiền não
Chứng Thánh trí nội thân
Và Vô dư Niết-bàn
Khuyên gắng chúng sinh khiếp
Nên nói pháp ẩn lấp.
Như Lai chứng đắc trí
Cũng nói đến đạo trên
Chúng sinh nương vào đạo
Nhị thừa không Niết-bàn.
Thấy Dục, Sắc và Hữu
Và huân tập bốn Địa
Ý thức cũng sinh ra
Thấy ý thức cùng trụ.
Thấy ý, nhãn thức thấy
Thường vô thường, đoạn diệt
Nương ý... chấp thường kiến
Khởi kiến chấp Niết-bàn.*

M